

СМАИЛ АГА ЧЕНГИЋ - РАДОВАН БЕЋИРОВИЋ

1. Залуд лава у алузи хвалит,
2. Кад он почне мању звјерад давит'.
3. Звјерка мала, што и народ није,
4. Народ може, а истина смије
5. Тога лава на нос да побије.
6. Само кад се укаже прилика,
7. Ка Ченгића пашу из Липника,
8. Што имаше крвава богатства,
9. На сред Гацка и турскога царства;
10. Има кулу на девет тавана,
11. А под њоме крвава апсана
12. Вазда пуна мука и јаука -
13. Мјесто зрака кости од јунака.
14. Писка, тмуша, Бег расте кад слуша,
15. Под њом, веле, гвоздене ченгеле,
16. На сред, гробља, хришћанскога робља.
17. Ченгић раји про чибука суди.
18. Јунак богат, зао мимо људи.
19. Пара има да у воду бача,
20. И стотину крава кесимача
21. Што му хране власи сиромаси.
22. Раја ради и крепа од глади,
23. А он има жита те му труне,
24. У Волујак овце и катуне.
25. И све Гацко поље код харачем.
26. За њим пратња ко за освајачем.
27. Ченгић своје богатећи дворе,
28. Пушти људску савјест те изгоре.
29. Цијела му отупила чула,
30. Храни седам у кавазу була
31. Свака му је као цвијет млада,
32. Стар је паша, у што ли се нада?
33. Све то мало бјеше за Ченгића.
34. Дробњак купи у Селмановића -
35. Ка осталу стоку на пазару
36. Надаше се великоме ћару.
37. Какав Дробњак купит и продати,
38. И на добит толику контати.
39. Купи кожу на живоме лаву,
40. Те је за то изгубио главу.
41. Није Дробњак згазило вријеме,
42. Него ТО је устаничко племе,
43. Што су осам погубили паша -
44. Куд ће Ченгић јад га у дом наша.
45. Да узима више но му треба,
46. Јадној раји, која нема хљеба,
47. Да отима залогај из уста,
48. Код његова пола Гацка пуста.
49. Од богатства и власти полуђе,
50. Те насрће на домове туђе,
51. Докле бану на кулу Ченгића,
52. Ситна књига Ђока Маловића.
53. Пише Ђоко с каменије Дужи;
54. Све Дробњаке Смаил-аги тужи,
55. За све јаде три дробњачка кнеза,
56. Због Цетиња и тајнијех веза.
57. Маловић му у књизи подвлачи:
58. „Све послове на страну забачи,
59. Па похитај Дробњак те тевтиши
60. Ил' га више у тевтер не пиши
61. Раја ће це на оружје дићи
62. И Дробњак ће Црној Гори прићи,
63. Но је мана таквоме јунаку
64. Вући много војске по Дробњаку,
65. Да ти не би замјерила раја -
66. Нек се прође омање белаја.”
67. Мудар Ђоко забразди дубоко,
68. Ђоко, оре паша нека влачи
69. Док му на ХОЦ ударе харачи!
70. Виђе Турчин паметно не сконта,
71. Да је Ђоко хајдук ка Новица,
72. Да му ћурак кроје обојица.
73. Гдје да држи вјеру у хајдука -
74. У сестрића Лопушине Вука.
75. Но поведе залумћаре Турке
76. Против Пиве, разлијеше њиве,
77. На плочама и на копитама.
78. Ченгић с' Дужи кроз Дробњак продужи,

79. Превари се, уједе га гуја,
80. Пушти к себи Карацића Шуја.
81. Њега Шујо учи и заводи
82. И ближе га Морачи доводи.
83. Пита ага: „Што Новице нема?“
84. Шујо каже: „Хараче припрема“.
85. Док најпосле под гору Ивицу,
86. Чекајући харач у Новицу,
87. На Мљетичку пољу дробњачкоме,
88. Ударише бегу гатачкоме,
89. Љути вуци из горе хајдуци.
90. А пред њима српска поглавица,
91. Од Дробњака Церовића Новица.
92. На њ' га стиже прије него ико
93. Крсташ орле Алексићу Мирко.
94. Пред шатором Ченгића посјече,
95. Ал' им звјерка крвава утече -
96. Од Никшића Ахмете Бауче.
97. Но бјежећи Турци из Дробњака
98. Посјекоше старца пустињака,
99. На Крнову код чатрње старе
100. Игумана из Бировске лавре,
101. Из Краљева, из земље Србије,
102. Карановић отац Макарије.
103. Ал' ту нама и јунаштва није
104. Те се хвале на 'хар Мушовића
105. Да је глава попа Головића.
106. Ченгић оста купљећи хараче
107. На вратима крваве Мораче,
108. А уз њега шесет и три бега.
109. На Мљетичак, на поље крваво,
110. Бан изврши што је обећавао.
111. Шујо Српство цијело задужи,
112. Мирко име бесмртно заслужи.
113. А Ускоци и племе Дробњаци
114. И Брђани, на гласу јунаци,
115. Задобише побједу војничку,
116. У крвавој бици на Мљетичку.
117. Онда с тога поља од мегдана,
118. Кренуше се три дробњачка бана,
119. Великога ропства осветници
120. На муштулук Петровић Владици;
121. То су Шујо, Мирко и Новица,
122. Јел три боља било Црногорца?
123. Три велика слободе гласника

124. Носе главу тешкога грешника,
125. Да дарују Његоша пјесника.
126. Страшни људи овога свијета,
127. Још им кипи у груди освета.
128. Јашу турске коње оседлане,
129. Видиш да су с крваве пољане.
130. Крваве им токе и доламе
131. И свилене око главе чалме.
132. И зелена чоха воденичка
133. Са турскијех ага са Мљетичка.
134. За пасом им пушке изметнуте,
135. О бедрама сабље заврнуте,
136. На Новици токе Башагића,
137. А на Мирка са Бега Ченгића,
138. А на Шуја Јаглачића Муја,
139. Но ће им је везена латинка,
140. Са Ченгића аге из Липника?
141. Скиде му је Страхињићу Бане,
142. Кришикапа Петар капетане.
143. Бан Церовић јаше на Галеша,
144. На коме је Смаил-ага преша,
145. С Гацка равна до Мљетичка славна.
146. Јадно кљусе нит пије нит пасе -
147. Не познаје саибију на се.
148. А Алексић Мирко на Кулашу,
149. А нешто му виси о ункашу;
150. Јел то топуз чим се леме снаге -
151. Не, но глава Ченгић Смаил-аге.
152. Јуче харач искаше Новици,
153. А данас му глава у зобници.
154. Силан Кулаш под хајдуком скаче,
155. А крв му се низ копита стаче.
156. А изнад њих црни гавран гаче,
157. Надаше се да му главу баче.
158. Е, би ради кљуном да је тикне,
159. Но бијело перје да му никне!
160. Кара-Шујо јаше про Крнова
161. Баукова манита Мркова.
162. Силан Турчин препаде се глави
163. Па пред шатор коња заборави.
164. Сад га јашу Дробњачке војводе -
165. Кад ће такви људи да се роде?
166. Гледаше их мало и велико,
167. Ал' не може да вјерује нико
168. Да су ово с Мљетичка Дробњаци

169. Но се дигли косовски јунаци.
170. Кад бануше дробњачки сердари,
171. На Цетиње пред манастир стари;
172. Док закуца звоно Иваново,
173. Свак је знао да је нешто ново.
174. Изађоше преда њих сенати.
175. Није лако било дочекати,
176. Великога бана Церовића,
177. Алексића, главосјековића,
178. И војводу Шуја Караџића.
179. Цијела се престоница сјази,
180. Није шала Ченгић кад долази,
181. Па свијема мило да га виде
182. И онога ко му главу скиде.
183. Његош ове људе цијенећи,
184. Он их не шће чекати сједећи,
185. Но их сrete Петровићу Раде
186. На бијела врата од Биљарде.
187. У братска се пољубише лице,
188. Причају му Шујо и Новица
189. За Мљетичак и борбу крваву,
190. Мирко вади Смаил-аге главу.
191. Натака је на врх од ханцара,
192. Па с Владиком Радом разговара:
193. „Ево главе, Величанство Ваше,
194. Зулумћара и царскога паше,
195. Који добра наша отимаше,
196. Што је Вама због царскије међа,
197. Ономлани забо нож у лећа“.
198. Благодаран Петровић владика
199. Прими главу братскога крвника.
200. Страшну главу од страшна јунака
201. Препала би Мусу или Марка.
202. Очи паши, ка' да рају плаши,
203. Два би мрка за врат свеза брка,
204. Убила га диљка крај потиљка.
205. Крвава му око главе поша -
206. Бег ни мртав не ферма Његоша.
207. Чело мршти, Новицу да спршти.
208. А на Мирка вучје зубе стиска.
209. Е би Ђока у топ под облаке,
210. И војоду Шуја и Дробњаке!
211. Ал' Његоша, људске величине,
212. Спушти мртву главу да почине,
213. Потури је на сред билијара,

214. Гдје Ченгића кући одговара,
215. Па се с мртвом главом разговара:
216. „Дође ли ми, дође Смаил-ага!
217. Нема тога на свијету блага
218. Да ми плати десет мојих брата,
219. Осим твога пресјечена врата!
220. Девет си ми погубио брата,
221. Та је свака глава некопата,
222. Окапала на стржево коље,
223. Под Липником, на Гатачко поље.
224. Те их вукле птице и звјериње.
225. Ја ћу твоју на поље Цетиње,
226. Сахранити, словенски крвниче,
227. С почастима што везиру личе;
228. С десне стране од градске капије,
229. Поред главе паше Бушатлије.
230. Ту су главе царскијех каваза,
231. Серашћера са Царева Лаза;
232. Ђехај паше и његове гарде
233. И Мекића Хасан-Бега Каде,
234. Од Никшића Махмутбеговића
235. И из Спужа Царева сестрића...
236. И остале паше и везири
237. Ту и твоја глава нек се смири.
238. Кад погибе Ченгић у Дробњаке
239. Пропјеваше саморане мајке,
240. Из збјегова овце изјавише,
241. А хајдуци куле поградише.
242. На Ускоке Турци навалише,
243. А пред њима Ченгићу Дедага
244. Треба да се свети Смаил-ага.
245. Још Крново спомиње и памти
246. Кад се Дедо с чардакова врати,
247. Бјежи Јурчин на рањену хату
248. И прикупља војску разагнату.
249. Није добро на мегдану проша
250. Нит' посјече Мирка, ни Милоша,
251. Нит' Новицу, бана Церовића,
252. Нити попа Требјешанин Мића,
253. Кршикапу Петра капетана,
254. Нит' делију Вујачић Стевана,
255. Сератлију, Перошев Илију
256. И Терића Сима-Токалију.
257. Мислио је, мајка му кукала,
258. Да погуби Ашанин Мијајла,

259. Ускочкога алај-барјакара.
260. Нит' посјече Бегана сердара
261. Нит' је баба свога осветио
262. Ка пред пашом што је пријетио!
263. Бијаше се Турчин залетио,
264. Сва ускочка села да попали
265. Као што се у Мостар похвали!
266. Али Сава Орман из Никшића
267. Здими ноћно из војске Ченгића
268. Глас на чардак даде Алексића,
269. Попу Мићу и Вулу Жижићу:
270. „Ето војске на Стране биовске“
271. Ченгић не зна о чему се ради,
272. Мислио је да их изненади.
273. Кад крвнике нађе у шанцима,
274. Залуду се клао с Ускоцима.
275. Грдан оде низ Крново Дедо -
276. Већ Дробњака никад није гледо!